

OM BUDSJETTET

Dette er det første budsjettet og den første økonomiplanen som vedtas for nye Molde kommune. Etableringen av den nye kommunen per 1. januar 2020, hvor kommunene Midsund, Molde og Nesset slås sammen til Molde kommune, markerer en milepel ikke minst for det tekniske arbeidet med sammenslåingen. Mye er på plass ved inngangen til 2020, men det må påregnes endringer gjennom 2020 både når det gjelder budsjetttrammer, men også når det gjelder harmonisering av tjenestetilbud.

Det mest sentrale planverket kommunestyret vedtar, er kommunens handlingsplan eller budsjett for det enkelte år samt den kommende økonomiplanperioden. Dette planverket beskriver de økonomiske rammene for all planlagt aktivitet i det kommende året, konsekvensene av disse og nye aktiviteter i den kommende økonomiplanperioden. Ny kommunelov er tydelig på viktigheten av at øvrige vedtatte kommunale planer skal legge klare føringer for kommunenes budsjetter og økonomiplaner. Nye Molde kommune vil ved etableringen ha svært få planverk som er vedtatt for den nye kommunen.

For kommunal sektor, svarer forslaget til statsbudsjett for 2020 i stor grad ut de signalene som ble gitt i kommuneproposisjonen på forsommeren. Innlemming av ulike øremerkede tilskudd i rammeoverføringene, gir utfordringer for enkeltkommuner når avvikene blir store. Ellers er endringene i det økonomiske opplegget for 2020 stort sett som varslet. Det oppleves imidlertid en viss dramatik når det i forslaget til statsbudsjett foreslås å overføre skatteinnkrevningen fra kommunene til staten. Dette berører 9 årsverk ved Romsdal kemnerkontor som har ansvaret for skatteinnkrevningen for kommunene Aukra, Midsund, Molde, Nesset og Vestnes. Oppgaveendringen foreslås gjennomført per 1. juni 2020. En tilleggsutfordring er at det økonomiske trekket i rammetilskudd som gjennomføres knyttet til denne oppgaven, er betydelig større enn de økonomiske ressursene som i dag benyttes.

Innbyggerne i nye Molde kommune vil ha et godt tilfang av gode kommunale tilbud og tjenester. Gjennom inntektssystemet har "gamle" Molde kommune tradisjonelt vært definert som en rimelig kommune å drifte selv om dette har svekket seg noe de senere årene. Når de tre kommunene nå slår seg sammen, endres dette bildet slik at den nye kommunen blir dyrere å drifte enn gjennomsnittskommunen. Dette innebærer at kommunen vil få en økning i rammetilskuddet på 15,2 mill. kroner i 2020. Det kan nevnes at Molde kommune i 2016 ble trukket 63,6 mill. kroner i rammetilskudd med bakgrunn i at kommunen den gang var ca. 5,0 pst. rimeligere å drifte enn gjennomsnittskommunen.

Folketallet i kommunene Midsund, Molde og Nesset var per 1. januar 2019 henholdsvis 2 019, 27 001 og 2 956 innbyggere. Folketallet for nye Molde kommune, slik dette fremkommer per 1. juli 2019 og som ligger til grunn for beregningene for 2020 i inntektssystemet, var 31 994. Dette innebærer en økning fra 1. januar til 30. juni i år med 18 personer.

Trygghet, gode sosiale nettverk, arbeid og familie er alle elementer som gjerne defineres inn i et velfungerende velferdssamfunn. Naturgitte skjønne omgivelser, noe en særdeles lang Molde kommune byr på i rikt monn, er også viktig for mange. Gjennom gode offentlige tjenester til barn, unge, eldre og funksjonshemmede, som er kommunens prioriterte målgrupper, ivaretas primærbehovene til alle disse gruppene. Derigjennom skapes trygghet som er så viktig i alle faser av livet, noe som gjør at Molde kommune vil være en god kommune å tilbringe alle deler av livet i for det store flertallet av befolkningen.

De inntekstforutsetningene som fremkommer i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2020, danner i tillegg til egne forutsetninger grunnlaget for kommunens budsjett for 2020 og økonomiplan for perioden 2020–2023.

Driftsbudsjettet og vedtaksnivået for de enkelte budsjetttrammer, speiler den nye politiske og administrative organiseringen av kommunen. Administrativt består nivåene under kommunedirektøren av 4 stabsavdelinger og 3 sektorer med underliggende enheter.

Molde kommunes budsjett for 2020 foreligger kun i elektronisk format.

Budsjettprosessen

I 2019 er det som tidligere år i "gamle" Molde kommune, gjennomført dialogmøter mellom politisk og administrativ ledelse. Fellesnemnda for nye Molde kommune har i store deler av prosessen vært dialogkomite på politisk side og møtene har vært gjennomført i forlengelsen av ordinære møter i fellesnemnda.

Første dialogmøte ble gjennomført i forlengelsen av prosjektrådmannens orienteringer i fellesnemndas møte den 22. februar 2019 sak 1/19. Økonomisjefen i nye Molde kommune gav en tidligpresentasjon av noen av de utfordringer som konsolideringen av de tre kommunenes økonomi ville gi.

Til det andre dialogmøte den 20. mars sak 6/19, hadde prosjektrådmannen utarbeidet en egen sak som ble vedtatt av fellesnemnda og gav signaler og føringer til det videre administrative budsjettarbeidet. Dette ble så formidlet i et eget skriv til avdelinger, sektorer og foretak. Skrivet redegjorde for de økonomiske rammene den enkelte leder skulle forholde seg til i arbeidet med budsjettet. Det ble så gjennomført møter med alle avdelinger, sektorer og foretak i juni, hvor utfordringene for rammedannelsen for 2020 ble gjennomgått og drøftet. Også de hovedtillitsvalgte var invitert til og deltok i disse møtene. Enhetene meldte så endringer i ulike ressursbehov utover høsten.

I det tredje dialogmøtet den 29. mai ble det, i forlengelsen av fellesnemndas møte, gitt en kort orientering om konsekvensene av revidert nasjonalbudsjett 2019 og kommuneproposisjonen for 2020 for den nye kommunen.

Det fjerde dialogmøtet ble av tidsmessige grunner ikke gjennomført som planlagt den 5. november. Det nyvalgte formannskapet skulle i dette møtet overta fellesnemndas rolle og være dialogpart. I dette dialogmøtet skulle kommunedirektøren legge frem de økonomiske konsekvensene forslaget til statsbudsjett for 2020 ville få for den nye kommunen. Kommunedirektørens presentasjon av konsekvensene ble lagt ved protokollen fra møtet.

I det femte og siste dialogmøtet, som ble avholdt den 19. november, gav kommunedirektøren formannskapet en presentasjon av sin foreløpige skisse til budsjett for 2020 og økonomiplan for perioden 2020–2023.

Fastsettingen av de økonomiske rammene i andre dialogmøte med de politiske føringer som der ble lagt, de etterfølgende administrative drøftingene samt de politiske signalene som ble gitt ved behandlingen av rammesaken i fellesnemndas møte den 18. september, har så langt dette har vært mulig, vært styrende for kommunedirektørens videre arbeid med budsjettet.

Den altoverskyggende utfordringen ved utarbeidelsen av budsjettet for 2020 og økonomiplan for kommende planperiode 2020–2023, har uten tvil vært konsolideringen av budsjettene og økonomiplanene til de tre kommunene som fra 1. januar 2020 går sammen i en kommune. Dette arbeidet har også vært preget av særdeles knappe økonomiske rammer for den nye kommunen, noe som har bidratt til stor bekymring for den økonomiske utviklingen som synliggjøres ved balanseringen.

Med bakgrunn i at 2020 er første året som ny kommune, har kommunedirektøren ikke hatt mulighet til å kvalitetssikre alle økonomiske forutsetninger og beregninger. Dette vil bli en utfordrende oppgave i året som kommer og endringer må påregnes.